info@payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۲۰۳۷
یکشنبه / ۲۸ فروردین / ۱۴۰۱
۱۵ / رمضان / ۱۴۴۳
17 / April / 2022

صاحب امتیاز: موسسه هگمانان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کافون، کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۲۲۵۲۳۲۸۳-۲۲۵۲۳۲۴۳-۰۲۶ فکس ۲۲۵۵۲۳۲۸
فکس اینترنتی پیام آشنا: ۰۲۱-۸۹۷۶۷۳۹۹
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۶۴
چاپ: کارگر

فردوسی

امروز با حافظ

ز شرمِ آن که بـه روی تو نسبتش کردم
سمن به دستِ صبا، خاک در دهان انداخت
من از ورع، می و مطرب ندیدمی زین پیش
هـوای مغبـچگانم در ایـن و آن انـداخت

خواندنی

کمال حسن توجایی رسید در عالم
که خلق را به دو خورشید در گمان انداخت

امیرخسرو دهلوی

اذان صبح

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۵:۰۰	۰۶:۲۹	۱۳:۰۵	۱۹:۴۱	۲۰:۰۰

برگه

کسـی که اشـتباه نکرده هرگز چیز جدیدی را امتحان نکرده است.

آلبرت انیشتین

قابل توجه

لطفاز آبروریزی وحشت نداشته باشید!

خشـونت در کودکان ناگهانی اتفاق نمی‌افتد، اما خیلی وقت‌ها تبعاتی پیش‌بینی نشده دارد و والدین را در منگنه تصمیم‌گیری قرار می‌دهد. خیلی از ما در این شرایط با ترس از متهم شدن به تربیت نادرست کودک به سرعت به دنبال مطالبه‌ای می‌رویم و خیلی وقت‌ها نمی‌دانیم با ترس از یک آبروریزی بی‌اهمیت در آینده فرزندمان را تبدیل به فردی خشن و خودخواه می‌کنیم.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، زندگی، در مهمانی هسـتید. در جمعی که چندان هم با آن‌ها میانه نزدیکی ندارید، با این که فروشگاهی شلوغ مشغول خرید شده‌اید، ناگهان کودک‌تان مطالبه‌ای تشنجی را پشت سر هم تکرار می‌کند. پاسـخ نه شما نیست پس این بگو و مگو اسـت. کار از کار می‌گذرد و کودک به شما حمله می‌کند و در حضور همان جمعی که در آن به شدت معذب هسـتید با همان دسـت‌های کوچکش و زوری که ندارد شروع به کتک زدن شمامی‌کند.

تجربه روانشناسـان بالینی می‌گوید خیلی وقت‌ها در این شـرایط وحشـت از آبروریزی، فاجعه تربیتی دیگری را رقم می‌زند. شما از ترس این که متهم به تربیت نادرست فرزندتان شوید همان لحظه کوتاه می‌آیید و خواسته‌اش را اجابت می‌کنید. کودک‌تان آرام می‌شود و یاد می‌گیرد که فقط با خشونت می‌تواند به اهدافش برسد!

الهام موسوی- روانشـناس کودک در این زمینه مطالعه و تحقیقات زیادی داشته است و می‌گوید در چنین شرایطی چند مرحله رفتاری باعث می‌شود مدیریت این وضعیت را به دست بگیرید و کودک تان را از این رویه غلط جدا کنید.

پرخاشگری ممنوع!

اگر به هر دلیلی در جمعی کودک‌تان به شـما حمله کرد رفتار او را تکرار نکنید. این کار باعث می‌شود پرخاشگری تثبیت بیشـتری در ذهن و رفتـار کودک‌تان پیدا کند. بزرگسـالان الگوی کودکان هستند و اگر ببینند شما هم مثل او از کوره در رفته‌اید به این نتیجه می‌رسد که چون دوستش دارید باافشاری بیشتر جواب می‌دهد و این شما هستید که از خشونت‌تان کوتاه می‌آیید.

پس داد نزنید. پرخاش نکنید. تنبیه در این شرایط مطلقا جواب نمی‌دهد. شما به تنها چیزی که نیاز دارید چهره‌ای از پدر یا مادری است که در آرامش برخورد قاطعانه‌اش را دامه می‌دهد و در آن صبوری می‌کند.

اصلاح حجالت نکشید

مطالبات بچه‌هـا در جمع های فامیلی، مهمانی و هنگام خرید در بازارها و فروشـگاه‌های شلوغ بیشتر از زمان‌های دیگر است. اغلب این خواسته ها هم شدنی نیست. پس اگر در این وضعیت کودک‌تان شروع به کتک زدن شما یا سر و صدا و گریه و زاری کرد اصلا خجالت نکشید.

کسی که در آن لحظه شـما را متهم به تربیت نادرست می‌کند هیچ نقشی در زندگی شما و آینده فرزندتان ندارد. پس در وهله اول خونسردی تان را حفظ کنید. یادتان باشد باید قاطع و در عین حال مهربان به نظر برسید.

وحشت از آبروریزی باعث می‌شود خیلی زود کوتاه بیایید و برای ساکت کردن جیغ های فرزندتان دست به هر کاری بزنید. اگر قاطع بمانید و مقابل درخواسـت غیر منطقی کودک تان ایستادگی کنید جیغ های او چند دقیقه بیشتر طول نمی کشد. اما اگر وحشت از آبروریزی باعث شود همان لحظه مطیع او شـوید او را برای همیشه تبدیل به فردی زروگو، خشن، غیر منطقی و خودخواه می‌کنید.

در این شرایط نخندید

خنده و مهربانی بی جای شما همه چیز را در یک آن خراب می‌کند. در این شرایط برای آرام کردن بچه ها نباید بخندید. این باعث شـدت کتک زدن و ایجاد سر و صدای بیشتر از طرف کودک می شود.

بدترین کار در این شـرایط این است که کوتاه بیایید و به سرعت و با مهربانی هر چه او می خواهد را انجام دهید. در این وضعیت بهترین کار این است که صورت‌تان را به صورت بچه‌تزدیک کنید.

شاهدهایتان را بگیرید و با لحنی آرام و قاطع بگویید که او هیچ وقت در هیچ شرایطی حق ندارد دیگران را کتک بزند و این کار آدم‌های خوب نیسـت. سپس او را رها کنید و فاصله‌گیرید.

به طور مکرر و قاطع از عبارت «یا صحبت کنیم» استفاده‌کنید

کودکان لجبازتر به ساده‌گی کوتاه نمی آیند. اگر بعد از صحبت هم گریه، پرتاب کردن وسیله و خشونت کودک‌تان ادامه پیدا کرد یادتان باشد تبادید خیلی در دسترس او باشید.

کمی از او فاصله بگیرید. خونسـردی شما کلید حل این ماجراست. با صدایی رسا چیزی که کودک و حتا بقیه بشنوند به او اعلام کنید که هر وقت گریه و زاری و رفتار بدش تمام شد با او صحبت می‌کنید. با این کار به او یاد می‌دهید که راهکار حل مشکلات گفتگو است.

چند بار این جمله را تکرار کنید. هم وقت گریه‌ها و جیغ و داد هایت تمام شـد بیا با هم حرف بزنیم» کودک‌تان با دیدن خونسری و قاطعیت شما و البته دعوت به گفتگو رفتار خشونت آمیزش را ترک می‌کند.

ممکن اسـت کمی طول بکشـد اما یادتان باشد که فقط خونسردی و قاطعیت شماست که می‌تواند به خودتان و فرزندتان کمک کند. پس صبور باشید و این مراحل انجام دهید.

گزارش روز

عددهای نگران کننده اقلیمی ۱۰ سال آینده

مخاطرات جوی در ایران افزایش خواهند یافت؟

این روزها برای تمامی ساکنان کره زمین این مسـئله قطعی شده است که اقلیم کره زمین تغییر یافتـه و در دهه‌های پیش‌رو شـاهد مخاطرات جوی گسـترده‌تر، شدیدتر و در عین حال از نظر وقوع، فراوان‌تر خواهیم بود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از خراسان، این روزها برای تمامی ساکنان کره زمین این مسـئله قطعی شده است که اقلیم کره زمین تغییر یافته و در دهه‌های پیش‌رو شاهد مخاطرات جوی گسـترده‌تر، شدیدتر و در عین حال از نظر وقوع، فراوان‌تر خواهیم بود. وقوع بارش‌های سیل‌آسا، خشـکی‌های گسترده، فراگیر و طولانی، امواج گرمایی، امواج سرمایی و بسـیاری دیگر از مخاطرات جوی که در جای جای این کره خاکی هر روز رکوردهای جدیدی از خود به جا می‌گذارند چند سـالی است که جامعه ایرانی را نیز با بزرگ‌ترین چالش محیطی قرن یعنی گرمایش جهانی مواجه ساخته است. بر اساس نتایج مطالعات محققان ایرانی، کشور ما نیز از این رخدادها در امان نبوده و تداوم وقوع مخاطرات جوی طی سال‌های آینده می‌تواند بحران‌های به مراتب بزرگ‌تری را برای کشور در پی داشته باشد. تداوم خشـکی‌ها، خشک شدن دریاچه‌ها، وقوع بارش‌های سنگین، امواج گرمایی و سرمایی می‌توانند تمام نحیف و بسـیار کم جان محیط طبیعی ایران را بسـیار رنجورتر سـاخته و نبود برنامه‌ریزی و سیاسـت‌گذاری کلان ملی و محلی می‌تواند در سال‌های آینده بسـیار خسارت‌زا و جبران ناپذیر باشد.

وضعیت خشـکی کشور در کمتر از ۱۰ سـال براساس آخرین تحقیقات انجام شده در دانشگاه فردوسی مشهد ظرف چند سال آینده تا پایان دهه میلادی جاری شاهد وقوع خشـکی‌های گسـترده‌تر و شدیدتر در سراسر کشور خواهیم بود. بر اساس همین یافته ها، امواج گرمایی به ویژه در نیمه غربی، جنوبی و شمال شرق کشور به طور برجسته‌ای افزایش خواهند یافت. این در حالی است که بر وقوع بارش‌های سنگین در بخش‌های گسترده‌ای از کشور به ویژه مناطق شمالی و غربی افزوده خواهد شد. به طوری که بر اساس محاسبات انجام شده، شدت بارش‌ها در حـدود ۶۷ درصد، وقوع خشـکـی‌ها ۸۳ درصد، بزرگی امواج گرمایی ۹۴ درصد و تعداد، طول مدت و فراوانی امـواج گرمایی در ۱۰۰ درصد از مناطق ایران روند افزایشـی خواهد داشت.

نتایج فوق کـه حاصل پروژه‌ای انجام شـده توسط پژوهشـگران دانشگاه فردوسی مشهد از قالب کلی پروژه پیش‌بینی اقلیمی دهه‌ای (DCPP) است، متأسفانه دهه پیش‌رو را در کشور دهه‌ای پر مخاطره از نظر وقوع مخاطرات جوی پیش‌بینی کرده است. این در حالی است کـه همزمانی وقوع مخاطـرات جوی مهمی همچون خشـکسالی، بارش‌های سنگین و امواج گرمایی در مناطق مختلف ایران می‌تواند خارج از ظرفیت‌های محیطی کنونی کشور باشد.

ضرورت‌های مواجهه با خشـکسالی

چشـم‌انداز ارائه شده برای دهه پیش‌رو از یک سو ضرورت سیاسـت‌گذاری درست و تدوین و عملیاتی کردن برنامه‌های ملی و منطقه‌ای تغییر اقلیم، توسـط دولت و سازمان‌های متولی به منظور کاهش آثار سوء آن را ضرورت می‌بخشد و از سوی دیگر، تدوین و اجرای برنامه‌های تاب آوری اقلیمی و مدیریت ریسـک اقلیمی را در سطوح مختلف ملی، منطقه‌ای و محلی بسیار ضروری می‌سـازد برای انجام این مهم و برای جلوگیری از وقوع یک بحران محیطی گسـترده در اولین گام، پذیرش مسئله تغییر اقلیم توسط دولتمردان و دسـتگاه‌های اجرایی و نهادهای سیاسـت‌گذاری امری ضروری و اجتناب ناپذیر می‌نمایـد. نتایج پروژه پیـش بینی دهه‌ای و چشـم‌انداز ارائه شـده از وضعیت مخاطرات اقلیمی ایران ظرف دهه پیش رو، ضرورت توجه جدی به مسئله تغییر اقلیم و پذیرش واقعی این مسئله به عنوان یک تهدید محیطی بحران‌ساز را اجتناب ناپذیر می‌سازد.

در این بین سـهم دانشـگاهیان نیز ارائه یک طرح توسعه یکپارچه و شناخت مناطق تحت تأثیر تغییر اقلیم اسـت که در پروژه یاد شده چشـم‌انداز آن برای دهه پیـش‌رو به تصویر کشـیده شده است. بر این اساس، تدوین برنامه مدیریت ریسـک اقلیمی و برنامه‌های سازگاری ملی در ایران باید معطوف به گسـترش دانش و تغییر نگرش و عملکرد جامعه در راسـتای تعدیل و سازگاری با تغییر اقلیم باشد. در این راسـتا استفاده از پتانسـیل‌ها و ظرفیت‌های موجود دانشـگاهی برای تدویـن برنامه‌ها و فراهم کردن یک چارچوب علمی درست برای سیاسـت‌گذاری در مقابله با تغییر اقلیم و افزایش تاب‌آوری محیطی بسـیار ضروری و بایسته است.

منابع:

اسدی، نرگس، ۱۴۰۰، پیش‌بینی احتمالاتی وقوع رخدادهای فرین اقلیمی در ایران تا افق ۲۰۳۰ با کاربسـت هماری مدل‌های DCPP. پایان نامه کارشناسی ارشد آب و هواشناسی، گروه جغرافیای دانشگاه فردوسی مشهد، به راهنمایی و مشاورة: دکتر عباس مفیـدی، دکتر آذر زرین و دکتر عباسعلی داداشی رودباری

زرین، آذر؛ داداشی رودباری، عباسعلی و حسنی، سـیمرا (۱۴۰۰). پیش بینی دمای ماهانه ایران با اسـتفاده از پروژه پیش بینی اقلیمی دهـه‌ای (DCPP) در دهـه آینـده (۲۰۲۸-۲۰۲۱). فیزیک زمیـن و فضـا. DOI: ۱۰/۲۲۰۵۹/ ۲۰۲۲.۲۲۷۸۸۶.۱۰۰۷۳۴۰.jesphys

محض اطلاع

مسافران پروازهای خارجی بخوانند

هر کشـوری برای ورود و خروج کالا مقرراتی دارد و ایران هم از این امر مسـتثنی نیست. خروج برخی کالاها از ایران یا بطور کلی ممنوع است، یا صرفا به میزان خاصی می‌توان خارج کرد. گاهی کسانی که قصد سفر به خارج از کشور را دارند بدلیل ناگاهی از ایـن مقررات در فـرودگاه و هنگام خروج دچار مشـکلاتی می‌شـوند. در ادامه به بررسی جزئیات کالاهایی که مطلقا یا بصورت نسـبی خروجشان توسط مسافر ممنوع است، می‌پردازیم.

به گزارش پیام آشنا به نقل از اقتصاد آنلاین، برخی از کالاهایی که نمی‌توان از کشـور خارج کرد، شاید اساسا استفاده یا مصرفاتشان نیز معمول نباشد اما بـه هر حال برای روز مبادا باید این موارد را به‌خاطر داشته‌باشید.

۱. خروج خاویار دارای مجوز شیلات برای هر مسافر تا ۱۲۵ گرم مجاز است

۲. خروج فرش دستبافت تا متراژ ۲۰ متر مربع مجاز است. با این حال بردن فرش دستبافت به هر اندازه‌ای به کشورهای عراق، عربستان و سوریه ممنوع است.

۳. خروج ارز، اسناد بانکی و اوراق بهادار بی‌نام برای هر مسافر مجموعا تا سقف ۵ هزار یورو یا معادل آن به سایر ارزها مجاز بوده و مازاد بر آن باید ضمن اظهار به گمرک و رعایت تشریفات مربوطه نیاز به مجوز بانک دارد.

۴. خروج زیور آلات شخصی همراه مسافر شامل انواع مصنوعات طلا، نقره و پلاتین در مجموع حداکثر تا ۱۵۰ گرم مجاز اسـت. خروج هر گونه سکه طلا از کشور ممنوع است.

۵. خروج کالای ایرانی به هر میزان مشـروط بر آن که جنبه تجاری نداشته باشد، مجاز است اما نباید برای فروش باشد.

۶. خروج ظروف و مصنوعات نقره به جز زیورآلات توسـط مسـافر حداکثر تا ۳ کیلوگرم مجاز است، مشـروط بر آنکه این ظروف در زمره آثار تاریخی و فرهنگی محسوب‌نشوند.

۷. خروج ابزار و یا وسایل حرفه‌ای به همراه مسافر به قصد برگشت کالا منوط به اعلام و موافقت قبلی از سوی گمرک است.

۸. خروج زعفران تا ۱۰۰ گرم برای هر مسافر مجاز است.

۹. خارج‌کردن مشروبات الکلی، وسایل قمار، اسلحه سـرد و گرم و مواد محترقه و منفجره، مواد مخدر، نشریات، تصاویر، فیلم، عکس و هر کالایی که مغایر شئونات مذهبی و ملی کشور باشد، هر نوع نوشته مخالف مذهب رسـمی کشور یا مخل نظم و عفت عمومی و شئون ملی، اشیای عتیقه و کلیه کالاهایی که جنبه میراث فرهنگی دارد و سایر کالاهایی که از منع شرعی و قانونی دارند، به‌طور کلی ممنوع است.

اشاره

به نام امیر کبیر، به کام تزار

میرزاتقی‌خان چگونه‌با اکسیل کردن دیپلماتی کارکشته به آن سوی آتز کاطلاعات مورد نیاز برای حفظ تمامیت ارضی ایران را به دست آورد؟

به گزارش پیام آشنا به نقل از خراسان، «مرزین مولوای رود آتز که تا کرانه‌های رود سیحون در طول تاریخ بختی از خراسان بزرگ و قسمتی از سرزمین پهناور ایران بوده و هنوز هم فرهنگ ایرانی در میان مردمان این خطه ساری و جاری است. با این حال از دوره تیموری به این سو فدرت گرفتن قبایل مغول نژادی مانند ازبکان و تیزبکو اقوام محرّاقتبس در این منطقه زمینه تاهتی و تاخت‌وتاز به صفحات جنوبی و حتی زمین‌های این سـوی رود آترک را فراهم کرد. شهرهای آبادی مانند مشهد و هرات، پیاپی مورد حملات اقوام محرّاقتبس قرار می‌گرفت. با فرارسیدن دوره قاجار و ضعف شدید دولت مرکزی از دوره فتحعلی‌شاه به بعد، سرزمین‌های شمال اترک، تا حدود خوارزم، با وجود تبعیت ظاهری از ایران عملا خودمختار بودند و با حملات گسترده به جنوب خراسان بزرگ، روسـتاها را غارت می‌کردند و مردم را به بردگی می‌گرفتند. این مسئله با آغاز دوره سلطنت ناصرالدین‌شاه حادتر شد و افزون بر مردم عادی، تعدادی از شاهزادگان قاجار هم به دست اقوام مهاجم افتادند و به خوارزم منتقل شدند. امیرکبیر برای پایان دادن به این فاقلـه تصمیم به انجام یک اقدام قاطع گرفت اما قبل از هر اقدامی باید موقعیت جغرافیای طبیعی و انسانی منطقه را به دقت شناسایی می‌کرد. متون مربوط به این موضوع بسـیار قدیمی بودند و نمی‌شد به محتوای آنها اعتماد کرد. علاوه‌بر این، در این متون، خبری از معرفی قبایل اختلافات موجود و مسـائل معنا نبود. میرزا امیرکبیر وجود نداشت. به همین دلیل امیر در اقدامی بی‌نظیر و با هدف تأمین اطلاعات مورد نیاز رضاقلی‌خان هدایت را با مأموریت ویژه به سوی خان خوارزم فرستاد.

مأموریت دوگانه رضاقلی‌خان

تخسـتین هدف مأموریت که باید آن را هدف اصلی آن بدانیم، آزاد کردن اسـرای ایرانی بود. امیر روی اتباع کشورش تعصب خاصی داشـت و حاضر نبود اسارت یـا گرفتاری آنها را در جایی تحمل کند. افزون بر این، حمایت از اتباع دولت علیّه ایران، وظیفه اصلی و قطعی حاکمیت می‌دانست. با این حال امیر می‌خواست از این فرصت برای شناسایی دقیق منطقه و بهویژه، ساختارهای فرهنگی و سیاسـی آن که می‌توانسـت در موقعیت اقدامات بعدی دولت ایران، مؤثر باشد، استفاده کند. به این ترتیب بخشی از مأموریت رضاقلی‌خان هدایت به عنوان بخش سری و اطلاعاتی آن، در قالب یک دستورالعمل به وی تفهیم شد. مزر عملیات اطلاعاتی امیرکبیر که مجـری آن رضاقلی‌خان بود، یک مصرع از شـاهنامه فردوسی انتخاب شد مصرعی که نشان‌دهنده هوش سرشار میرزاتقی‌خان و تسلط وی بر ادبیات فارسی و بهویژه، متون حماسی اسـت: «فرستاد باید فرستاده‌ای» این مصرع بخشی از سروده حکیم ابوالقاسم فردوسی و مربوط به داستان «بیژن و منیژه» در شاهنامه است:

«فرستاده باید فرستاده‌ای
درون پُر ز مکر و برون ساده‌ای
فرستاده باید که داناتود
به گفتن توانا و بینا بود»

در واقع امیرکبیـر با توجه به حماسـیت مأموریت رضاقلی‌خان، برای او که فردی ادیب و نویسـنده بوده، چنین شعری را برگزیده است تا حماسیت و ضرورت مأموریت را به وی یادآوری کند.

دستورالعمل بی‌نام میرزاتقی‌خان

استاد جمشید کیان‌فر در مقدمه مبسوط و عالمانه خود بر «سـفرنامه خوارزم» که در واقع گزارش دقیق و کامل رضاقلی‌خان از این مأموریت سیاسی و اطلاعاتی است، بخش‌هایی از دستورالعمل امیرکبیر را آورده است که فرازهایی از آن را می‌خوانیم:

«مخطوط و مضمون از مأموریت آن عالیجاه برای اطلاق (آزادکردن) اُسـرای مسلمان ایرانی و منع آنها (معنظور غارتگران است) از بیع و شـرای بندگان خدامست که می‌باید کمال جد و جهـد را در این باب به عمل آورد ـ و تیـز آن عالیجاه می‌باید زیاده از یک ماه در خیوق (خوارزم) معطل نشود و مراتب مسطوره را حالی نموده، خدمات خود، انجام داده، اسرا را مطلق‌العنان ساخته، با خود بیاورد و نیز، مأمور است که روزنامچات (گزارش‌های روزانه) از روز [شروع] مأموریت الی معاودت (بازگشت) و شرفیابی را مفصلاً نوشته، با شرح و بسط تمام از وقایع اتفاقیه و اسامی متنازل و تعیین فراسخ (فرسخ‌ها) و اسامی ایلات و سرکردگان و ریش‌سفیدان آنها را کاملاً نوشته، با خود بیاورد که آن عالیجاه از عموم آن با اطلاع باشد و هر چه سؤال شود، از روی بصیرت و آگاهی معروض دارد» این دستورالعمل در بهار سال ۱۲۴۰ در آخرین ماههای صدارت امیرکبیر نوشته شده است. او می‌دانست بخش مهمی از قتـل و غارت‌های شـکل گرفته بر مبنای اختلافات مذهبی اسـت که از دوران هجمه ازبکان و پیدایش حکومت صفویه به وجود آمد و عملاً شیرازه آمور را در این منطقه به هم ریخت و باب اسـیرگرفتن و فروختن اسـرای ایرانی را در ماوراءالنهر باز کرد. او در متن دستورالعمل به رضاقلی‌خان آموزش هایی می‌دهد که ای بسـا بتوان آنها را به نوعی توجیه به دیپلماسـی وحدت نمایید:

«صراحتاً به خان جلالت نشان خویش اظهار دارید که از آن جا که به مقتضای جهت جامعه اسلامیه و مقتضای آیه شریفه «وَجَعَلْ بَیْنَکُم مَوَدَّةً» مسلم و اسلام و امن و ایمان را ملحوظ خواسـتیم به طور خوشی مانند بَغض و معادت (دشمنی) فی‌مابین مسلمین مرتدع (دربدانشته) شود»

قرجام تلخ مأموریت سرّی

رضاقلی‌خـان هدایت، چنان که خـودش در گزارش مشروح «سفرنامه خوارزم» می‌نویسد، روز شنبه ۹ جمادی‌الثانی ۱۲۷۶ / ۲۲ فروردین ۱۳۲۰، تهران را به مقصد خوارزم ترک کرد و در این سـفر، تقریباً تمام دستورالعمل امیرکبیر را به مرحله اجرا درآورد و می‌توان گفت که با دستی پُر و در زمان تعیین‌شده که تبادا در سه ماه بیسـتر می‌شد، به پایتخت بازگشت. با این حال از بخت بد، رضاقلی‌خان زمانی به تهران رسید که شاه جوان و هوسباز قاجار، با دسیسه‌چینی اطرافیان، امیرکبیر را از صدارت خلع کرده و به جایش میرزاآقاخان نوری را گماشـته بود به همین دلیل مأموریت مهم و امنیتی رضاقلی‌خان به هیچ گرفته شـد و صدراعظم جدید آن را اقدامی بی‌حاصل و بی‌خود معرفی کرد.

رضاقلی‌خان که چندان اهل خطوط‌بری نبود، برای آن که کارش بی‌اجر نماند، شرح و متنی در وصف و مدح میرزاآقاخان نوشت و ضمیمه گزارش کرد تا بلکه آن را مد نظر قرار دهند اما چنان که توماش، مهدیقلی‌خان هدایت، ملقب به «مخبرالسلطنه» می‌نویسد: «با عزل امیـر، کسـی از [رضاقلی‌خان هدایت] تبریسـت کجا رفتی؟ چه کردی؟ کی آمدی؟» این سـفرنامه که با آموزش‌های امیرکبیر، یک گنج ارزشمند و بیرون از سال بعد از مأموریت سیاسی و امنیتی رضاقلی‌خان به وقوع پیوست و عملاً مقدمه‌ای برای جدایی زمین‌های شـمال اترک از ایران شد، تتـان داد که «سفرنامه خوارزم» نه‌تنها مورد توجه قرار نگرفته، بلکه شاه تاجار قاجـار حتی زحمت تـوزّی آن را هم بـه خود نداده اسـت؛ چرا کـه اگر چنین می‌کرد، لشـکر ۴۰ هزار نفری او آن طور مفتضحانه از هفت هزار سوار بیابانگرد شکست نمی‌خورد و با دادن تلفات سنگین به مشهد بازنمی‌گشت. تیموهایی که باز گشتند، تنها هفت هزار نفر بودند! مصیبت اصلی اینجاست که این سفارت‌نامه بسـیار مهم، بعدها مورد توجه قرار نگرفت.